

VERKSAMHETSBERÄTTELSE OCH ÅRSREDOVISNING

Den dramatiska försämringen av människorättssituationen, liksom den ekonomiska och politiska krisen i Venezuela, har lett till att flera miljoner venezuelaner flytt landet. Gränsbron Puente Internacional Simón Bolívar, mellan Colombia och Venezuela.

INNEHÅLL

Förord	3
Civil Rights Defenders 2018 – året som gått	5
Civil Rights Defenders på fyra kontinenter	6
Sverige	6
Latinamerika	7
Eurasien	7
Europa	8
Asien	9
Afrika	9
Utbildning, digital säkerhet och innovation	10
Defenders' Days och Civil Rights Defender of the Year Award	11
Ökat fokus på insamling	12
 Årsredovisning 2018	
Förvaltningsberättelse	13
Resultaträkning	19
Balansräkning	20
Förändring av eget kapital	21
Kassaflödesanalys indirekt metod	21
Noter	22
Revisionsberättelse	27
Chefer/ansvariga vid årsskiftet 2018/2019	29
Styrelse	30

A close-up portrait of a man with short brown hair and a light beard, looking directly at the camera. He is wearing a dark blue jacket over a light blue shirt. The background is dark and out of focus, with some blurred lights.

FÖRORD

Varje dag kämpar människorättsförsvarare världen över för de mänskliga rättigheterna. De gör det inte ensamma. Tack vare ditt stöd kan vi tillsammans vara en del i kampen för en mer rättvis värld.

Civil Rights Defenders arbete har aldrig varit viktigare än nu. Repressiva regimer använder sig alltmer av brutala metoder för att kväsa människorättsförsvarares kamp för allas våra medborgerliga och politiska rättigheter. Vare sig det sker genom att förbjuda enskilda organisationer, fängsla företrädare eller förstöra samlingslokaler och kontor samt förfölja sympatisörer, skyr människorättsmotståndet inga medel.

I denna kamp står Civil Rights Defenders starkt. Vår organisation växer, våra samarbeten stärks, vi har nya sätt att säkra bevis på övergrepp och vi har fler deltagare i vårt säkerhetsprogram The Natalia Project. När vi hjälper lokala människorättsförsvarare i sin kamp för de mänskliga rättigheterna tar vi ytterligare steg mot vår vision om en värld med demokratiska samhällen där vi alla åtnjuter medborgerliga och politiska rättigheter.

Liksom många av våra partners möter Civil Rights Defenders arbete motstånd. Statsmaktens strävan att utöka sin kontroll påverkar oss. Genom repressiva lagar, byråkratisk kontroll och ibland rena attacker mot människorättsförsvarare och föreningslokaler minskar handlingsutrymmet för civilsamhället och dess insatser. Förmågan att verka i det fria inskränks eller försvinner och våra människorättsförsvarare blir tvungna att verka under ytan, ofta med risk för sitt och sina närståendes liv. Allt oftare är våra partners så utsatta att de och deras familjer med vår hjälp måste söka skydd på säker ort för att där kunna fortsätta sitt viktiga arbete.

Det är lätt att känna uppgivenhet och maktlöshet inför detta, men med gemensamma krafter stärker vi civilsamhällets motståndskraft. Vi är stolta över det arbete som vi gör för att hjälpa och stötta våra

männikorättsförsvarare. Vi genomför utbildningar och vi anordnar en av världens största människorättskonferenser Defenders' Days, som 2018 samlade över 200 människorättsförsvarare från hela världen. För deltagarna är erfarenhetsutbytet och att möta andra människorättsförsvarare mycket värt och något som ger energi för lång tid framöver. Vi inspireras av varandras mod och kraft.

Mod och kraft är något som också kännetecknar 2018 års vinnare av Civil Rights Defender of the Year Award, Murat Çelikkan. Han prisades för sin kamp för pressfriheten och de mänskliga rättigheterna i Turkiet. Med sitt engagemang, som har lagt grunden för flera framstående människorättsorganisationer, är Murat Çelikkan en symbol för rättvisa och en förebild för andra människorättsförsvarare.

Under året lanserades även vår digitala databas Defenders' Database som är ett kraftfullt verktyg för insamling, rapportering och förvaring av viktiga bevis om människorättsbrott. Genom att ladda upp filer, rapporter och bevis underlättar vi arbetet för människorättsförsvarare och försvårar för de stater som hellre vill se dessa bevis förstörda.

Utan ditt stöd hade vår kamp för de mänskliga fri- och rättigheterna varit omöjlig. Tillsammans har vi skapat forum för kunskap, säkrat tillgången till bevismaterial, satt strålkastarljuset på människorättsförebilder och hållit stången mot repressiva stater.

Vårt arbete har aldrig varit viktigare än nu.

Anders L. Pettersson
Executive Director

Monument och minnesmärke vid Násafjäll. Gruvdrift hotar renskötseln och annan samisk kultur vid Násafjäll. Internationell rätt kräver att staten adresserar jämlika förhandlingsvillkor mellan urfolk och stat/företag.

CIVIL RIGHTS DEFENDERS 2018

–ÅRET SOM GÅTT

Civil Rights Defenders är en internationell människorättsorganisation som är politiskt och religiöst obunden. Organisationen försvarar människors medborgerliga och politiska rättigheter och stärker människorättsförfarare som är utsatta för risk. Civil Rights Defenders arbetar både i Sverige och globalt, i länder där respekten för de mänskliga rättigheterna är som sämst. Vi bedriver påverkansarbete, juridiska processer och informerar om situationen när det gäller mänskliga rättigheter runt om i världen.

Under 2018 har Civil Rights Defenders fortsatt arbetet med att stödja människorättsförfarare i Latinamerika, Asien, Afrika, Eurasien och Europa. Gemensamt för alla regioner är att vi arbetar långsiktigt och att vi finns på plats. Vi arbetar tillsammans med

över 200 människorättsorganisationer, vilket ger oss stor regional expertis, och närvaron i fält innebär att vi kan stötta lokala människorättsförfarare med utbildningar, kapacitetsutveckling och driva påverkansarbete tillsammans med dem. Tack vare organisationens breda nätverk kan människorättsförfarare dela erfarenheter och lära av varandra. Genom debattartiklar, rapporter och seminarier sätter vi den rådande situationen på allmänhetens och politikernas agenda.

Som organisation tog vi under det gångna året strategiska kliv för en ökad lokal närvaro samt stärkte organisationens interna struktur och arbetsprocesser. På så sätt förstärkte vi vår position som en global människorättsorganisation som bidrar till ökad respekt för mänskliga rättigheter världen över.

200

Civil Rights Defenders samarbetar med över 200 lokala människorättsorganisationer världen över.

127

personer från 18 länder fick stöd från Civil Rights Defenders akutfond under 2018.

300

Nästan 300 människorättsförfarare fick under 2018 utbildning i bland annat säkerhet genom Civil Rights Defenders mobila träningscenter.

165

deltagare var vid årsskiftet 2018/2019 inkluderade i Natalia Project – världens första larm- och positionssystem för människorättsförfarare i fara.

Vi har även uppmärksammat det kontroversiella domstolsbeslutet att Vellinge kommun tillåts förbjuda tiggeri. Civil Rights Defenders har tidigare yrkat mot sådana beslut och agerar nu vidare för att förvaltningsdomstolen ska se över tiggeriförbudet utifrån

Sveriges internationella åtaganden om de mänskliga rättigheterna.

Vårt aktiva påverkansarbete gentemot internationella institutioner, såsom FN:s CERD-kommitté, har resulterat i att svenska regeringen har fått skarp kritik för hanteringen av urfolks rättigheter samt den rasprofilering som sker i landet.

LATINAMERIKA

2018 var en omvälvande tid i de latinamerikanska länder vi är engagerade i. Regeringen på **Kuba** lade fram ett förslag till ny konstitution, som trots nya formuleringar bygger samma stat som tidigare. En konstitution som varken ger ökade garantier för att mänskliga rättigheter efterlevs eller utrymme för ökad demokrati. Den nya konstitutionen ska godkännas under 2019 via en folkomröstning.

Tillsammans med kubanska partners har vi arbetat med påverkansarbete för att EU:s avtal om politiskt samarbetsavtal med Kuba inte skall godkännas förrän den kubanska regeringen har tagit tydliga steg mot demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. Bland annat har vi möjliggjort en rad möten mellan kubanska människorättsförfvarare och beslutsfattare på internationell nivå. Vidare har vi utbildat ett 40-tal kubanska människorättsförfvarare, vilket resulterat i publika aktiviteter kring demokrati, mänskliga rättigheter och yttrandefrihet samt mobilisering mot könsbaserat våld.

I **Venezuela** har det demokratiska läget försämrats under året. Civil Rights Defenders höll tät och nära kontakt med ett flertal människorättsorganisationer, och flera av dem deltog i Defenders' Days i Stockholm. Utöver detta höll vi säkerhetsutbildningar för nio venezuelanska människorättsförfvarare.

EURASIEN

I **Ryssland** är den allmänna inställningen till hbtqi-personer fortfarande negativ, men vårt arbete i Eurasien har visat på viktiga framgångar. 2018 genomfördes Queerfest utan några större påtryckningar från de ryska myndigheterna samtidigt som antalet besökare slog rekord. Civil Rights Defenders har stöttat Queerfest

sedan 2009 då eventet hölls för första gången. Från att ha varit ett litet och okänt evenemang samlar festivalen idag mer än 2 000 lokala och internationella aktivister.

I **Tjetjenien** fortsatte dock förföljelsen av hbtqi-personer, med massiva arresteringar som följd, varav två personer rapporterades ha avlidit till följd av tortyr. Vårt och våra partnerorganisationers arbete att rikta omvärldens strålkastarljus mot dessa grymheter ledde bland annat till att Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, OSSE, startade en utredning kring dessa händelser. Under 2018 fick Tjetjenien hård kritik från FN:s kommitté mot tortyr. Vår partnerorganisation Russia's Committee Against Torture spelade en nyckelroll i att få igång en diskussion kring förbättringar av landets lagar kring just tortyr. Samtidigt intensifierades regimen's jakt på människorättsorganisationer i landet. Under året arresterades Oyub Titiev, chef för människorättsorganisationen Memorials verksamhet i Tjetjenien, på falska grunder. Rättegången påbörjades i juli och har kantats av oegentligheter, och Civil Rights Defenders har under året arbetat för att få honom fri. Attacker mot vår partnerorganisation Memorial har även skett i **Ingusjien** samt **Dagestan**.

Människorättsorganisationen Memorials kontor i Nazran, Ingusjien, efter ett brandattentat i januari 2018.

EUROPA

2018 var ett spännande år för Civil Rights Defenders närvaro i Europa. Med vårt nya kontor i **Bryssel** har vi utökat våra möjligheter att samverka med EU:s institutioner och att påverka arbetet för mänskliga rättigheter inom EU. Under året har vi bland annat möjliggjort ett stort antal möten mellan Europaparlamentariker och våra partnerorganisationer samt bidragit till skrivningarna i EU-kommissionens och EU-parlamentets landrapporter om västra Balkan och Turkiet.

Vår verksamhet och våra partners i **Bosnien och Herzegovina** har mött flera utmaningar, däribland ett kontroversiellt presidentval som kantades av hatretorik och hot mot lokala människorättsorganisationer. Våra partners arbetade aktivt för att stötta journalister i deras arbete och bidrog till att åtal kunde väckas kring de hatbrott som förekom. Civil Rights Defenders släppte även en rapport kring mötesfriheten i regionen.

I **Kosovo** arrangerades den fjärde Balkan Roma Summit, med över 120 romska aktivister och människorättsorganisationer från hela Europa, och bidrog därmed till att sätta press på myndigheterna i regionen att vidta åtgärder för att motverka den djupt rotade diskrimineringen mot romer som förekommer på västra

Balkan. Civil Rights Defenders organiserade även det årliga Rule of Law Forum i **Nordmakedonien**, som öppnades av landets premiärminister.

En viktig seger sågs i **Serbien**, när den första domen kom i ett hatbrottsmål, sedan lagen trädde i kraft 2012. I augusti återinvigdes Pride Info Center i Belgrad, nu som en permanent institution, som förutom att spela en central roll under Pride, kan fungera som samlingspunkt för Serbiens hbtqi-personer året om.

Våra partners i **Albanien** genomförde en framgångsrik Gay (P)Ride med 250 deltagare. Två lagförslag som länge varit fokus för vårt påverkansarbete togs upp för diskussion i parlamentet: de nya lagarna om tillgång till rättshjälp samt social housing, det vill säga subventionerade hyresrätter vikta åt resurssvaga hushåll.

I **Turkiet** har läget för civilsamhället förvärrats. De personer som trots allt fortsätter att arbeta för att mänskliga rättigheter ska respekteras, övervakas och utsätts för hot, trakasserier, smutskastningskampanjer eller fängslas på grund av sitt arbete. Den kände människorättsförsvararen Osman Kavala är ett exempel, som suttit fängslad i över ett år utan rättegång. Civil Rights Defenders har funnits på plats med stöd till människorättsorganisationer och hjälpt till att skapa nätverk för lokala människorättsförsvarare.

40 av Civil Rights Defenders partners från Ryssland, Vitryssland, Albanien, Bosnien och Hercegovina, Makedonien, Montenegro, Kosovo, Serbien och Turkiet deltog i Europride i Stockholm. Många lever på grund av sitt arbete för hbtqi-rättigheter under konstant hot och är förföljda i sina hemländer.

ASIEN

Våra partners i Asien har haft många utmaningar under året då situationen för mänskliga rättigheter har försämrats i regionen. I **Kambodja** genomfördes ett riggat val efter att det enda egentliga oppositionspartiet upplösts och ledarna tvingats i exil eller arresterats. Oberoende media har strypts och diktatorn Hun Sen skyr inga medel för att klamra sig fast vid makten efter över tre decennier som premiärminister. Våra partners har fortsatt att arbeta för att uppmärksamma de som fängslats på orättfärdiga grunder, vilket bidrog till att Kambodjas mest namnkunniga människorättsförsvarare, landrättsaktivisten Tep Vanny, frigavs efter två år i fängelse.

Även om läget i **Burma** förvärrats vann våra partnerorganisationer en stor seger när det fastslogs att den internationella brottmålsdomstolen ICC har jurisdiktion över den burmesiska statens fördrivning av rohingyer, såväl som över folkbrotten i Kachin- och Shan-regionerna. I samband med de landsomfattande demonstrationerna mot burmesiska militärens agerande i Kachin-regionen genomförde Civil Rights Defenders ett större event för att sammanföra de burmesiska protestledarna med ambassadörer i Rangoon. Vi genomförde även utbildningar för ett 20-tal partnerorganisationer i regionen inom områden som antikorrruption, jämställdhet och opinionsbildning. Utöver detta organiserade vi ett stort antal möten mellan partnerorganisationer, politiker och myndighetsföreträdare inom EU och i Sverige, samt såg till att situationen i regionen uppmärksammades i såväl internationell som svensk press.

AFRIKA

På den afrikanska kontinenten var en av årets mest dominerande händelser den positiva utvecklingen i **Etiopien**. Ett byte av premiärminister och påbörjade reformer har gett hopp om demokrati och respekt för mänskliga rättigheter, såväl i Etiopien som på kontinenten i stort. Alla landets politiska fångar släpptes under året och de i exil välkomnades tillbaka genom övergripande amnestier.

Civil Rights Defenders har stöttat människorättsförsvarare i Etiopien kontinuerligt under de senaste repressiva åren. När situationen plötsligt förändrades i en positiv riktning under 2018 var Civil Rights Defenders därför väl placerade för att genomföra efterfrågade utbildningar inom säkerhet och om de grundläggande principerna för mänskliga rättigheter – både för etablerade och nya människorättsaktivister.

Samtidigt som utvecklingen i Etiopien var överraskande positiv under 2018 har människorättsituationen i andra länder istället förvärrats. I **Kenya** har lagstiftning som inskränker på civilsamhället föreslagits och många människorättsaktörer vittnar om ökad förekomst av hot och våld. I **Uganda** blossade politiska oroligheter upp under sommaren och hösten. Militären steg in och människorättsövergreppen – främst mot journalister och oppositionspolitiker – såsom grov misshandel, fängslanden och anklagelser om tortyr.

En relativt stabiliserad situation i delar av **Somalia** har gett civilsamhället ett något ökat utrymme under året. Samtidigt fortsätter både regeringen och militanta grupper att utsätta människorättsförsvarare för trakasserier, våld, fängslanden och försvinnande.

Tanzania har under 2018 fortsatt i en mycket negativ människorättsutveckling. Oppositionspolitiker sitter fängslade, journalister och jurister trakasseras och skräms. Medias frihet har inskränkts kraftigt och hbtqi-organisationer och individer har förföljts och fängslats.

Under 2018 har Civil Rights Defenders inlett ett ökat samarbete med människorättsaktörer i **Sydsudan**. Människorättsituationen i landet är mycket svår, med svaga rättsliga institutioner och avsaknad av en politisk ledning utan några ambitioner att skydda sin befolknings mänskliga rättigheter.

UTBILDNING, DIGITAL SÄKERHET OCH INNOVATION

DEFENDERS' DATABASE

Defenders' Database, som först lanserades på Kuba, hjälper människorättsorganisationer att digitalt dokumentera och säkra bevis om brott mot mänskliga rättigheter – bevis som kan användas i framtida rättsprocesser. Defenders' Database introducerades även under året i Kenya och Uganda i samarbete med National Coalition of Human Rights Defenders Uganda and Kenya.

Utbildning i Defenders' Database

NATALIA PROJECT

Under året har arbetet med Natalia Project fortsatt, världens första larm- och positionssystem för människorättsförsvarare i fara. Sedan lanseringen 2013 har Natalia-projektet stadigt vuxit. Under 2018 har 39 personer utrustats med, och tränats i användningen av larmet. Idag inkluderar projektet mer än 165 deltagare från olika delar av världen. En av dem som anslöts till Natalia-projektet under året var Ugandas mest framstående försvarare av hbtqi-rättigheter, Frank Mugisha.

AKUTFONDEN

Inom ramen för Civil Rights Defenders Akutfond stöttar vi människorättsförsvarare som är i fara och behöver hjälp snabbt. Till exempel erbjuds tillgång till juridiskt stöd vid arrestering eller hjälp att lämna landet. Under 2018 stöttade vi totalt 127 människorättsförsvarare från 18 länder. Responsen från de som mottagit hjälp via akutfonden är mycket positiv. 98 procent av mottagarna fortsätter sitt arbete med mänskliga rättigheter, efter avslutad insats.

MOBILT TRÄNINGSCENTER

Det har aldrig varit tryggt att stå upp för och försvara mänskliga rättigheter. Under de senaste åren har det blivit än farligare att vara människorättsförsvarare. Deras e-postkonton hackas, arbetsplatser utsätts för inbrott, säkerhetstjänster tar in dem till förhör – listan kan göras lång över de risker som människorättsförsvarare utsätts för i sitt arbete. Med det mobila träningscentret erbjuder Civil Rights Defenders, sedan 2012, utbildningar för att motarbeta detta. Under programmets sjätte år stöttade vi nästan 300 människorättsförsvarare och utbildade 28 säkerhetstränare. Säkerhetsträningar är den allra mest efterfrågade utbildningen. Under 2018 har vi även erbjudit kurser inom psykosocial ohälsa, ett växande problem hos människorättsförsvarare.

INNOVATION CHALLENGE

Civil Rights Defenders främjar de mänskliga rättigheterna på olika sätt. Förutom utbildningar, säkerhetslösningar, opinionsbildning och påverkansarbete försöker vi ständigt utveckla nya sätt att främja arbetet för mänskliga rättigheter. Genom den årliga Innovation Challenge bjuder vi in personer från hela världen att presentera digitala koncept som kan bidra till säkerheten för världens människorättsförsvarare och öka deras möjligheter att lyckas i sitt arbete. 2018 års pris delades mellan fyra lag. Ett lag presenterade ett koncept som tillgängliggör data för att dokumentera människorättsbrott och ett annat lag en podcast om digitala rättigheter och jämställdhet online.

RIGHT AGENDA ACCELERATOR

Under året fick vi även bidrag för att, tillsammans med Linköpings universitet, starta världens första inkubator för mänskliga rättigheter, Right Agenda Accelerator. Under kommande år ska studenter vid Linköpings universitet ta fram nya innovativa och hållbara lösningar för att möta olika utmaningar som människorättsförsvarare har i sin vardag. Tillsammans med mentorer från universitetet och Civil Rights Defenders kommer studenterna att få möjligheten att utveckla sina koncept.

Murat Çelikkan – årets pristagare av Civil Rights Defender of the Year Award

DEFENDERS' DAYS OCH CIVIL RIGHTS DEFENDER OF THE YEAR AWARD

Vartannat år arrangerar Civil Rights Defenders en av världens största människorättskonferens, Defenders' Days i Stockholm. 2018 deltog över 200 människorättsförsvarare från fem olika kontinenter. Under konferensen hölls flera seminarier inom en rad olika områden samt paneldiskussioner med inbjudna gäster och experter. Särskilt eftertraktade var frågor om cybersäkerhet och innovation som medel i kampen för mänskliga rättigheter. Konferensen möjliggör nätverkande och kunskapsutbyte mellan personer som varje dag, trots risk för sina egna liv, kämpar för mänskliga rättigheter.

Under sista dagen presenterades den turkiska journalisten Murat Çelikkan som årets pristagare av Civil Rights Defender of the Year Award. Murat Çelikkan har lagt grunden för flera framstående människorätts-

organisationer och är idag en av cheferna för Hafıza Merkezi (Truth Justice Memory Center). I sin roll som journalist och människorättsförsvarare är han en av Turkiets starkaste röster i kampen för att mänskliga rättigheter ska respekteras i landet.

ÖKAT FOKUS PÅ INSAMLING

Resurser är avgörande för att kunna genomföra vårt arbete för och med människorättsförsvarare. Omvärlden ställer allt högre krav på att vi kan agera snabbt och ge flexibelt stöd när akuta situationer uppstår eller säkerhetssituationen för de som står upp för mänskliga rättigheter försvåras. Stöd från privatpersoner, företag och organisationer är avgörande för att säkra denna flexibilitet och kunna rikta insatser dit behovet är som störst.

Under 2017 inledde vi en långsiktig satsning på att öka insamlingen från denna grupp. Vi ser under 2018 att resultaten går i rätt riktning. Insamlingen från privatpersoner ökar med 8,8 procent och antalet månads-givare ökar med 10,4 procent. Allt fler företag bidrar till

vårt arbete. Basstödet från Svenska Postkodlotteriet är en av våra viktigaste privata finansiärer.

Under året inleddes också ett långsiktigt samarbete med Svenska Fotbollförbundet där resurser, utbildningsinsatser och gemensamma ställningstaganden för att uppmärksamma mänskliga rättigheter gav stort genomslag under framför allt Fotbolls-VM i Ryssland. Fokus ligger fortsatt på att engagera fler privatpersoner, organisationer och företag att ta ställning för och bidra till vårt arbete.

Under Fotbolls-VM i Ryssland mötte Svenska Fotbollförbundet representanter från ryska människorättsorganisationer för att lära sig mer om och rikta ljuset mot mänskliga rättigheter före, under och efter ett VM: Anna Dobrovolskaya, Executive Director för ryska människorättsorganisationen Memorial och Albert Kuznetsov, jurist på Kommittén mot Tortyr, Håkan Sjöstrand, generalsekreterare SvFF och Anders L. Pettersson, Executive Director Civil Rights Defenders.

ÅRSREDOVISNING

Organisationsnr 802011-1442

Styrelsen och Executive Director för Civil Rights Defenders
avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2018.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Civil Rights Defenders är en internationell människorättsorganisation som är politiskt och religiöst obunden. Organisationen försvarar människors medborgerliga och politiska rättigheter och stärker människorättsförsvarare som är utsatta för risker. Civil Rights Defenders har sitt huvudkontor i Sverige och arbetar i de länder i världen där respekten för de mänskliga rättigheterna är som sämst. Civil Rights Defenders bedriver påverkansarbete, juridiska processer och informerar om situationen när det gäller mänskliga rättigheter globalt.

Säte: Stockholm

VISION OCH UPPDRAG

Civil Rights Defenders vision har under många år varit "En fredlig och säker värld med frihet och rättvisa för alla." I ljuset av de omvärldsförändringar som pågått under en längre tid beslutade styrelsen i december 2018 om en ny formulering av vision och uppdrag:

Civil Rights Defenders vision

En värld med demokratiska samhällen där vi alla åtnjuter medborgerliga och politiska rättigheter.

Civil Rights Defenders uppdrag

Vårt uppdrag är att försvara medborgerliga och politiska rättigheter tillsammans med lokala människorättsförsvarare, för att öka deras säkerhet, kapacitet och tillgång till rättvisa.

Vi är del av en global rörelse av människorättsförsvarare och samarbetar med dem som är utsatta för risk. Genom juridiska processer och påverkansarbete ställer vi stater, individer och icke-statliga aktörer till svars för människorättskränkningar.

Vi står upp för de normer och värderingar som uttrycks i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter samt i andra relevanta instrument för mänskliga rättigheter. Vi uppmuntrar människor att nyttja dessa rättigheter för att främja demokratiska samhällen.

VARFÖR ÄR CIVIL RIGHTS DEFENDERS ARBETE VIKTIGT?

Med utgångspunkt i principen om allas lika värde arbetar Civil Rights Defenders för en värld med demokratiska samhällen där vi alla åtnjuter medborgerliga och politiska rättigheter. Konflikter och människorättskränkningar präglar vår värld i allt högre grad och vi anser att ett välfungerande, starkt och lokalt civilsamhälle blir allt viktigare. Vi vill driva politik, näringsliv och civilsamhälle framåt genom att samarbeta och utvecklas tillsammans i de viktiga frågorna om mänskliga rättigheter. Vi tror att vårt engagemang, och expertis inom våra kunskapsområden, påverkar till förändring och bidrar till en bättre värld för alla.

MÅL

Civil Rights Defenders övergripande mål är att förbättra människors tillgång till frihet och rättvisa genom ökad respekt för deras medborgerliga och politiska rättigheter. För att uppnå detta styrs arbetet av tre delmål. Civil Rights Defenders ska:

1. Stödja människor att utkräva sina medborgerliga och politiska rättigheter genom att:
  - Öka tillgången till rättshjälp
  - Öka tillgången till information
2. Förmå stater att ta ansvar för de mänskliga rättigheternas genomförande genom att:
  - Påverka lagstiftning
  - Förbättra tillämpningen av mänskliga rättigheter
3. Stärka lokala människorättsförsvarares arbete genom att:
  - Förbättra deras förmåga och kapacitet att påverka och driva förändring
  - Förbättra säkerheten för människorättsförsvarare

ARBETSMETODER

Granskning och ansvarsutkrävande

Civil Rights Defenders granskar statsmakten och andra makthavare samt utkräver ansvar när lagstiftningen eller dess tillämpning står i strid med de medborgerliga och politiska rättigheterna. Det gör vi själva, eller i samarbete med lokala människorättsförsvarare. Vi granskar lagar, lagförslag och myndighetsutövning samt driver rättsprocesser mot stater och andra makthavare som kränker människors rättigheter. Vi driver fall i nationella och internationella domstolar, kommittéer och tribunaler.

Opinion och påverkan

Civil Rights Defenders driver förändring och påverkar stater, makthavare och den allmänna opinionen. Vi arbetar med opinions- och påverkansarbete, själva eller tillsammans med lokala människorättsförsvarare och andra organisationer för att öka kapaciteten till nationell och internationell påverkan. Civil Rights Defenders driver debatt och kampanjer samt belyser viktiga frågor genom media, seminarier och rapporter. I totalitära stater når vi ut med oberoende information genom alternativa medier och fora för diskussion och debatt.

Stöd och utbildning

Civil Rights Defenders grundidé är att verka för starka lokala människorättsaktörer. Vi fokuserar på att samarbeta med och stärka de lokala aktörerna, genom arbete med säkerhetsträningar, akutstöd, utbildning, kompetensutveckling och finansiering. Utifrån lokala behov stödjer vi utvecklingen för ökad förmåga och kapacitet att driva förändringsarbete lokalt. Det handlar även om människorättsförsvarares metoder, tillgång till verktyg och system för rapportering och resultatstyrning. Vi skapar också förutsättningar för lokala människorättsförsvarare att i trygghet mötas och utbyta erfarenheter för att stärka och inspirera varandra.

ORGANISATION

Civil Rights Defenders är en ideell expertorganisation för mänskliga rättigheter. **Gerald Nagler** är organisationens grundare och hedersordförande. Årsmötet är organisationens högsta beslutande organ. För att bli medlem krävs att man stödjer organisationens ändamål och grundläggande värderingar (som uttrycks i internationella överenskommelser om de mänskliga rättigheterna) samt att man är beredd att verka för dessa. Organisationens verksamhet styrs primärt inte av finansiering från medlemmar utan bedriver insamling och erhåller bidrag. Styrelsen har under 2018 diskuterat Civil Rights Defenders organisationsform och kommer att fortsätta att utreda frågan under 2019. Medlemsavgiften för 2018 uppgick till 300 kronor. Årsmötet utser en styrelse som vid årsskiftet 2018/2019 utgjordes av åtta ledamöter, varav fyra kvinnor och fyra män. Under året har fyra styrelsemöten hållits. Det utgår ingen ersättning för det arbete organisationens hedersordförande, styrelsens ordförande och ledamöter utför. Susanne Urwitz (Advokat) meddelade att hon avgick ur valberedningen. Amelie Silfverstolpe (Program Director Axfoundation) valdes av årsmötet som ledamot av valberedningen för ytterligare en period.

CIVIL RIGHTS DEFENDERS STYRELSE:

- Benedicte Berner (statsvetare) styrelseordförande
- Anna Jonsson Cornell (professor) ledamot
- Carin Norberg (styrelseordförande, Center for Economic and Social Rights) ledamot
- Christoffer Lindblad (grundare och partner, Pelago AB) ledamot
- Elisabeth Tamm (Jur. kand. och civilekonom) ledamot
- Fredrik Andersson (entreprenör) ledamot
- Lars Häggström (Executive in Residence, IMD Business School) ledamot
- Christian Åhlund (advokat) ledamot

CIVIL RIGHTS DEFENDERS STYRELSE

Benedicte Berner

Anna Jonsson Cornell

Carin Norberg

Christoffer Lindblad

Elisabeth Tamm

Fredrik Andersson

Lars Häggström

Christian Åhlund

MEDLEMMAR

Under 2018 hade Civil Rights Defenders 18 medlemmar.

CIVIL RIGHTS DEFENDERS PERSONAL

Civil Rights Defenders arbete utförs i huvudsak av de anställda vid organisationens huvudkontor i Stockholm, vid fältkontoren eller med tjänstgöring i Asien, Afrika, Belgrad, Bogotá, Bryssel, Istanbul, Pristina, Sarajevo, och Tirana. Antalet anställda vid årsskiftet 2018/2019 var totalt 57 personer, jämfört med 52 personer vid årsskiftet 2017/2018.

Fördelningen per kontor

Stockholm	38
Asien	2
Belgrad	8
Bogotá	1
Bryssel	1
Istanbul	1
Pristina	2
Sarajevo	2
Tirana	2
Totalt	57

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Civil Rights Defenders har haft omsättning i ledarskapet under året. Den 22 december 2017 tog Civil Rights Defenders chefsjurist John Stauffer över som tillförordnad Executive Director, då Robert Hårdh, som ledde och utvecklade Civil Rights Defenders under 19 år, gick vidare till nya uppdrag. I maj 2018 tillträdde Anders L. Pettersson som ny Executive Director för Civil Rights Defenders.

Under året rekryterades en ny kommunikationschef och Civil Rights Defenders har fortsatt att öka investeringen i kommunikation och insamling i syfte att skapa en större kännedom om organisationen och vår verksamhet, driva icke öronmärkta intäkter samt på sikt öka stödet för Civil Rights Defenders verksamhet. Under hösten 2018 har en ny kommunikationsstrategi tagits fram som kommer stödja det långsiktiga arbetet.

För att stärka vår förmåga att påverka EU har Civil Rights Defenders planenligt öppnat ett kontor i Bryssel och verksamheten för Afrikas Horn har breddats till att skapa en avdelning för Afrika där en medarbetare periodvis tjänstgör i regionen.

Utifrån innevarande strategi 2017–2019 skrivs

årligen en detaljerad Plan of Action där organisationen bestämmer kortsiktiga mål på organisations-, avdelnings- och individnivå. På detta sätt samordnas arbetet mot gemensamma och övergripande mål. En harmoniserad resultatstyrningsmodell har implementerats för att följa upp arbetet. Målen på en övergripande nivå följs upp i en halvårs- och helårsrapport som presenteras till styrelsen, samt på individnivå i den årliga processen för medarbetarsamtal.

HÅLLBARHETSSUPPLYSNINGAR

Arbetsmiljö

Under året har Civil Rights Defenders lagt ett stort fokus på den psykosociala arbetsmiljön, det gäller både organisationsstruktur samt att skapa tydligare roller och förväntningar. Organisationen har fortsatt använda processen för medarbetarsamtal där chefer och andra medarbetare fått ökad kunskap för att kvalitetssäkra processen.

Inför 2019 har en HR-specialist rekryterats som kommer fortsätta det systematiska arbetsmiljöarbete som Chief Operating Officer påbörjat och lämnat över till Executive Director i samband med att hon lämnade Civil Rights Defenders.

Inköp och resor

I enlighet med organisationens miljöpolicy, skall såväl ekonomisk som social och miljömässig hänsyn tas vid inköp av service, utrustning och material till kontoren, samt i all övrig upphandling. Vid resor och transport skall de mest miljövänliga alternativen väljas när det är möjligt. Civil Rights Defenders tar ansvar för avfall genom sopsortering och återanvändning av material och använder el från förnybara energikällor.

Personalenkät

I slutet av 2018 genomfördes den årliga personalenkäten. Vi fick ett detaljerat och avdelningsspecifikt underlag som används för vidare utvecklingsarbete. Organisationen har även ett system där allt arbete som rör resultatet dokumenteras och som därmed kan följas upp på såväl organisations- som avdelningsnivå.

Jämställdhets- och mångfaldhetsarbete

Civil Rights Defenders är en internationell organisation med anställda från länder runt hela världen. Inom organisationen pratas fler än 20 olika språk. I vår Code of conduct, som alla anställda och praktikanter skriver under, ges tydliga riktlinjer kring allas

lika värde och hur vi ska agera om vi upptäcker, eller själv utsätts för, trakasserier eller diskriminering.

Kollektivavtal och kompetensutveckling

Civil Rights Defenders följer ett kollektivavtal för tjänstemän tecknad mellan IDEA (Arbetsgivarorganisationen för den Ideella sektorn), Unionen och Akademikerförbunden (Arbetsstagarsidan) och gäller medarbetare anställda i Sverige. För medarbetare anställda vid utländska lokalkontor gäller lokal lagstiftning och avtal. Kompetensutveckling diskuteras i samband med de årliga medarbetarsamtalen. Utvecklingsplaner och mål skrivs in i individuella måldokument för varje år.

RISKBEDÖMNING OCH RISKHANTERING

Civil Rights Defenders arbetar med systematisk riskbedömning och riskhantering genom att identifiera, analysera och verka för att oförutsedda händelser eller omständigheter inte får negativ påverkan på verksamheten och förväntade resultat. Genom att analysera, dokumentera och följa upp risker noggrant och systematiskt kan negativa effekter undvikas eller mildras. I risarbetet skiljer vi mellan interna risker, till exempel bristen på adekvata personella resurser, kapacitet eller ledningsfunktioner, rapportering av resultat, finansiell kontroll samt korruption, och externa risker, till exempel oväntade politiska, institutionella, ekonomiska, miljömässiga, sociala eller tekniska omständigheter. Civil Rights Defenders arbetar med integrerad riskhantering, vilket innebär en kontinuerlig, proaktiv och systematisk process för att förstå, hantera och kommunicera risker från ett brett perspektiv. Det innebär också att fatta strategiska beslut som bidrar till att uppnå organisationens

övergripande mål.

Civil Rights Defenders styrelse gör årligen en bedömning av de risker som rapporteras av ledningsgruppen och hur dessa har hanterats. Baserat på analysen av riskbedömning och riskhantering, beslutar styrelsen årligen om en riskhanteringsplan och bedömer i vilken utsträckning den ska påverka strategiska beslut och verksamhetsinriktningar framåt. Civil Rights Defenders verkar i länder med hög korruptionsrisk och där människorättsarbete i många fall är förbjudet. Därför är det viktigt att arbeta förebyggande. Organisationens har en nolltoleranspolicy och en arbetsgrupp mot korruption. Arbetsgruppen hanterar rapporterade misstankar om korruption och upprätthåller och utvecklar goda rutiner för efterlevnad av policyn.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Under året har organisationen gjort ett negativt verksamhetsresultat om -2 708 181 kr. Anledningen är att sätta intäktsmål inte uppnåts samtidigt som Civil Rights Defenders beslutat att ändå fullfölja de för året planerade investeringarna i nytt projekt- och ekonomisystem för ökad effektivitet, utökade program i nya regioner samt fullfölja – om än 2 Mkr lägre än budgeterat – investeringarna i insamling för att på sikt öka andelen icke öronmärkta intäkter genom gåvor.

Mot bakgrund av organisationens låga andel eget kapital är fokus framåt på hållbar tillväxt med bibehållen, och helst ökad soliditet. Till följd av förändring i valutakursen för USD, så har resultatet tillgodoförts en valutakursvinst, vilket ger ett resultat efter finansiella poster på -2 383 615 kr.

Under året har bidrag ur Civil Rights Defenders Akutfond utbetalats, från medel som insamlats

FLERÅRSJÄMFÖRELSE

	2018	2017	2016	2015	2014
Totala intäkter inkl ränteintäkter och liknande resultatposter (tkr)	91 454	82 800	79 185	85 582	71 879
Verksamhetsintäkter	91 125	82 782	78 655	85 436	71 804
Resultat efter finansiella poster	-2 383 615	-353 022	1 601 542	3 902 067	447 594
Ändamålskostnader/totala intäkter	91%	87%	89%	91%	94%
Insamlingskostnader/totala intäkter	5%	7%	4%	1%	2%
Administrationskostnader/totala intäkter	7%	6%	5%	3%	3%
Soliditet	11%	13%	13%	11%	3%

under tidigare år, varför årets resultat tillförts 458 586 kr från ändamålsbestämda medel i eget kapital. Resultatet efter avsättning, -1 924 669 kr, överförs i ny räkning. Balanserat Eget Kapital uppgår därmed till 4 329 040 kr.

INSAMLING

Civil Rights Defenders verksamhetsintäkter under 2018 uppgick till totalt 91 125 tkr, vilket är en ökning med 8 343 tkr jämfört med 2017. Intäkterna kommer både från statliga och privata finansiärer och avser både gåvor och bidrag. För att säkerställa fortsatt finansiell styrka och långsiktig stabilitet kommer organisationen fortsatt prioritera en ökad insamling från statliga och privata finansiärer. Vi har för avsikt att utveckla samarbeten med företag och filantroper samt privatpersoners givande.

Statliga bidrag

Under 2018 uppgick Civil Rights Defenders bidragsintäkter från statliga finansiärer till totalt 54 665 tkr vilket är 1 111 tkr lägre än 2018. De viktigaste givarna är Sida, SI och UD. Bidragen från statliga aktörer är viktiga för ett långsiktigt arbete både i världen och i Sverige.

Stiftelser och organisationer

Stiftelser och organisationer blir en allt viktigare finansiär för organisationen och under 2018 har intäkterna nästa fördubblats jämfört med 2017. Största givarna är National Endowment for Democracy, Open Society Foundation samt Gerald och Monica Naglers stiftelse.

Insamling från allmänheten

Under året samlade Civil Rights Defenders in 4 370 tkr från privatpersoner, en ökning med 8,8 procent. Både privata givare, som gav sporadiska gåvor, och ca 1 400 regelbundna månadsgivare bidrog till vårt arbete, vilket motsvarar en ökning på 10,4 procent mot föregående år. Månadsgivandet möjliggör en långsiktig planering och stabilitet samt minskar administrationskostnaderna, därför är stödet från månadsgivare fortsatt prioriterat även under kommande år.

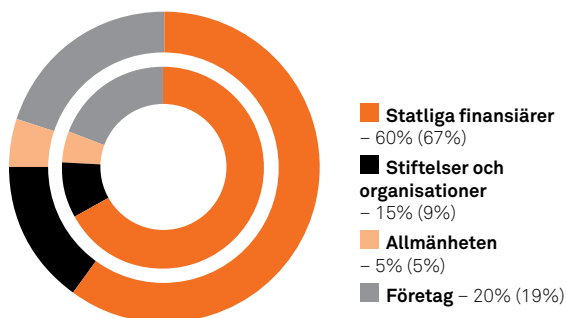
Företag

Under året bidrog företag och organisationer med 18 937 tkr till Civil Rights Defenders genom antingen långsiktiga samarbeten, eller genom att ge en engångsgåva. 2017 var motsvarande intäkter från företag 15 825 tkr. Gåvor och bidrag från företag har stor betydelse för att möta utmaningarna framåt och stort fokus kommer ligga på att stärka samarbeten med företag och organisationer. Som förmånstagare hos Postkodlotteriet tilldelades Civil Rights Defenders 10 000 tkr i den årliga utdelningen, vilket är i linje med föregående år. Under 2018 slöts ett långsiktigt samarbete med Svenska Fotbollförbundet. Andra viktiga företag som bidrog till verksamheten var F-Secure och Twitter.

FRAMTIDA UTVECKLING

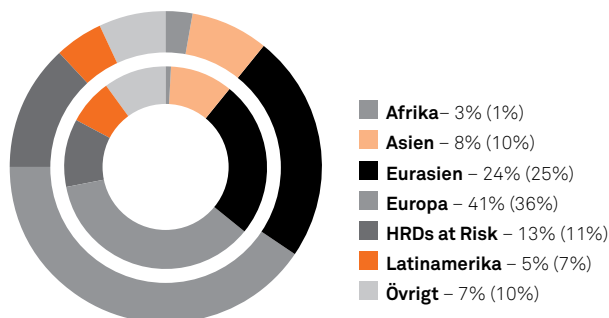
Den negativa utvecklingen i omvärlden vad gäller respekt för mänskliga rättigheter och det ökade trycket på människorättsförsvarare innebär att Civil Rights Defenders behöver stärka och utveckla verksamheten. Utrymmet för människorättsförsva-

INTÄKTER

Totala intäkter inkl ränteintäkter och liknande resultatposter 2018: 91 454 tkr (2017: 82 800 tkr)
Yttre cirkeln visar intäkternas fördelning för 2018 och den inre för 2017.

ÄNDAMÅLSKOSTNADER

Ändamålskostnader 2018: 82 871 tkr (2017: 71 900 tkr)
Yttre cirkeln visar ändamålskostnadernas fördelning för 2018 och den inre för 2017.

rare världen över krymper och här har Civil Rights Defenders en viktig roll att spela baserat på vår långa erfarenhet av arbete för medborgerliga och politiska rättigheter och att stötta människorättsförsvarare, vårt stora nätverk och vår expertis. 2019 är sista året för innevarande strategi. Därför påbörjades i september 2018 ett framtidsarbete med översyn av vision och uppdrag, samt förberedelser för kommande strategiperiod 2020-2022. Framtidsarbetet har innefattat omvärldsanalys och framtidsspaning i relation till mänskliga rättigheter och av den sektor vi verkar inom. Syftet har varit att skapa bra förutsättningar för att positionera oss inför kommande år i arbetet för de medborgerliga och politiska rättigheterna och skapa en långsiktig hållbarhet i verksamheten avseende kapacitet och resurser.

För att möta de resursbehov en fortsatt expansion innebär fortsätter vi att investera i insamling i

främst Sverige och underhålla påbörjade insatser utomlands. Dessa ska bidra till ökad kännedom och ökade icke öronmärkta intäkter och möjliggöra långsiktigt strategiskt arbete.

Geografiskt kommer Civil Rights Defenders att öka sin kapacitet för att nå en kritisk massa i alla regioner och världsdelar där vi redan har verksamhet. På grund av utvecklingen i Europa ser vi även ett ökat behov av att stärka arbetet i vår närhet med stöd av vårt kontor i Bryssel som öppnade under 2018. Det finns stora behov av att agera även i Mellanöstern/Arabiska halvön och Nordafrika och det arbetet sker stegvis i tre faser där vi påbörjat pilotarbete under första kvartalet 2019.

KODRAPPORT ENLIGT FRII:S RIKTLINJER

Civil Rights Defenders följer FRII:s Kvalitetskod – se www.frii.se.

RESULTATRÄKNING

Belopp i kronor

	Not	2018	2017
Verksamhetsintäkter	3		
Medlemsavgifter		5 400	5 400
Gåvor		15 368 517	15 059 110
Bidrag		75 261 547	67 253 282
Övriga intäkter		489 413	463 783
Summa verksamhetsintäkter		91 124 877	82 781 575
Verksamhetskostnader	4, 5		
Ändamålskostnader	6	-82 871 235	-71 899 626
Insamlingskostnader		-4 512 025	-6 013 898
Administrationskostnader	7	-6 449 798	-4 582 291
Summa verksamhetskostnader		-93 833 058	-82 495 815
Verksamhetsresultat		- 2 708 181	285 760
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	8	328 837	18 331
Räntekostnader och liknande resultatposter	8	-4 271	-657 113
Resultat efter finansiella poster		-2 383 615	-353 022
Årets resultat		-2 383 615	-353 022
Förändring av ändamålsbestämda medel			
Årets resultat enligt Resultaträkningen (se ovan)		-2 383 615	-353 022
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		839 227	590 977
Ändamålsbestämning av medel		-380 281	-756 097
Kvarstående belopp för året/förändring balanserat kapital		-1 924 669	-518 142

BALANSRÄKNING

Belopp i kronor

TILLGÅNGAR	Not	2018-12-31	2017-12-31
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		125 019	150 200
Övriga fordringar		443 620	202 925
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	1 266 836	1 121 302
Summa kortfristiga fordringar		1 835 475	1 474 427
Kassa och bank		38 620 150	50 764 794
Summa omsättningstillgångar		40 455 625	52 239 221
Summa tillgångar		40 455 625	52 239 221
 EGET KAPITAL OCH SKULDER	 Not	 2018-12-31	 2017-12-31
Eget kapital			
Ändamålsbestämda medel		26 895	485 841
Balanserat resultat		4 329 040	6 253 709
Summa eget kapital		4 355 935	6 739 550
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 403 149	2 484 976
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	10	27 361 788	36 079 924
Övriga skulder		725 028	1 115 673
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	6 609 725	5 819 098
Summa kortfristiga skulder		36 099 690	45 499 671
Summa eget kapital och skulder		40 455 625	52 239 221

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

Belopp i kronor

	Ändamålsbestämda medel (Akutfonden)	Balanserat resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans	485 841	6 253 709	6 739 550
Ändamålsbestämt av givaren:	380 281	-380 281	–
Utnyttjande :	-839 227	839 227	–
Årets resultat		-2 383 615	-2 383 615
Utgående balans	26 895	4 329 040	4 355 935

Runt om i världen finns det modiga människor som står upp för andras rättigheter – utan en tanke på sin egen säkerhet. Akutfonden gör det möjligt för oss att hjälpa dessa personer i utsatta och brådskande situationer.

KASSAFLÖDESANALYS INDIREKT METOD

Belopp i kronor

Not	2018	2017
Den löpande verksamheten		
Verksamhetsresultat	-2 708 181	285 760
	-2 708 181	285 760
Erhållen ränta	3 473	18 331
Erlagd ränta	-4 271	-2 580
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av verksamhetskaptal	- 2 708 979	301 511
Förändringar i verksamhetskaptal:		
Förändring av kundfordringar	25 181	7 638
Förändring av övriga kortfristiga fordringar	-386 229	338 397
Förändring av leverantörsskulder	-1 081 827	343 441
Förändring av övriga kortfristiga skulder	-8 318 153	-2 500 412
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-12 470 007	-1 509 425
Årets kassaflöde	-12 470 007	-1 509 425
Likvida medel vid årets början	50 764 794	52 928 752
Valutakursdifferenser likvida medel	325 364	-654 533
Likvida medel vid årets slut	38 620 150	50 764 794

NOTER

NOT 1 REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3) och Frivilligorganisationernas Insamlingsråds (FRIL) Styrande riktlinjer för årsredovisning om inget annat anges nedan. Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

RESULTATRÄKNINGEN

Verksamhetsintäkter

Intäkter redovisas till verkligt värde av det som erhållits eller kommer att erhållas. Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Civil Rights Defenders. Medlemsavgiften redovisas som intäkt vid erhållen inbetalning från medlemmen. En transaktion där Civil Rights Defenders tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde, utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte, är en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls för att Civil Rights Defenders uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och Civil Rights Defenders har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva. Gåvor avser främst insamlade medel från privatpersoner, företag och organisationer. Gåvor redovisas enligt kontantprincipen, men om en gåva avser en bestämd tidsperiod periodiseras gåvan över denna period genom avsättning till ändamålsbestämda medel i eget kapital. I den mån det finns på balansdagen avtalade men ej erhållna gåvor från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning. Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Detta innebär att intäktsredovisning endast sker när det i hög grad är sannolikt att bidraget inte kommer att återkrävas. Intäktsredovisning sker även för bidrag som vidareförmödas till partnerorganisationer där Civil Rights Defenders ansvarar mot bidragsgivaren. Bidrag är till största del likvida medel från offentligrättsliga organ och omfattar bidragsgivare som Sida, Svenska Institutet, Utrikesdepartementet och Postkodlotteriet. Intäkter som inte har med Civil Rights Defenders primära verksamhet att göra redovisas som Övriga intäkter i den period som avses.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader omfattar ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Gemensamma kostnader såsom kostnader för IT, redovisning, verksamhetsstyrning, och kommunikation fördelas enligt en fördelningsnyckel mellan ändamåls-, insamlings-, och administrationskostnader. Som ändamålskostnader klassificeras sådana kostnader som har direkt samband med att uppfylla Civil Rights Defenders ändamål enligt stadgarna. Här inkluderas bl a kostnad för personal som är anställd för

att möjliggöra genomförande av de verksamheter, inom och utom Sverige, som fastställts av styrelsen, samt omkostnader av administrativ art som är en direkt följd av de åtaganden som Civil Rights Defenders iklätt sig för att uppfylla ändamålen. Till ändamålskostnader räknas även kostnader för opinionsbildning och upplysande verksamhet avseende det uppdrag Civil Rights Defenders har. Även uppföljning, rapportering och revision av projekt utgör ändamålskostnader. I ändamålskostnader ingår även fördelade verksamhetsanknutna stödkostnader. Verksamhetsanknutna stödkostnader fördelas på respektive verksamhet med hjälp av fördelningsnycklar. Insamlingskostnader är kostnader vars syfte är att generera externa intäkter i form av gåvor och bidrag från samtliga givare, det vill säga såväl privatpersoner som företag. Detta omfattar både befintliga givare och arbetet med att söka nya givare genom kampanjer, utskick och underhåll av givarregister. Hit räknas kostnader för trycksaker, porto och lönekostnader. I insamlingskostnader ingår även fördelade gemensamma stödkostnader. Administrationskostnader omfattar kostnader förknippade med stadgar och legala krav, t ex styrelse, årsstämma, redovisning, upprättande av årsredovisning och revision samt central ledning och planering. Om en kostnad varken avser ändamål eller insamling hänförs den till administrationskostnader. I administrationskostnader ingår även den del av de gemensamma stödkostnaderna som inte fördelats på ändamåls-, insamlings- eller medlemskostnader. Alla leasingavtal redovisas som operationella, det vill säga leasingavgiften redovisas linjärt över leasingperioden. Ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda och redovisas som kostnad det år pensionen tjänas in. Civil Rights Defenders är en allmännyttig ideell förening och därmed inte skattskyldig.

BALANSRÄKNINGEN

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan. Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. Kundfordringar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta. Civil Rights Defenders är en allmännyttig ideell förening – utan vinstsyfte och externa ägare – vilket gör att begrepp som resultat och eget kapital har en annan innebörd än i andra juridiska former, exempelvis aktiebolag. Eget kapital utgörs av de medel som tillställts organisationen för uppfyllande av dess syften, t ex gåvor, och som på balansdagen inte utbetalats och där det inte föreligger en sådan juridiskt bindande förpliktelse som klassificeras som skuld eller avsättning. Eftersom det finns restriktioner för användande av olika medel görs följande uppdelning:

- **Ändamålsbestämda medel:** Kapitalet kan användas men endast till ändamål som givaren alternativt styrelsen angett. Dessa medel utnyttjas normalt under påföljande

verksamhetsår. Här ingår gåvor från insamlingar där särskilt ändamål angivits och som ännu ej förbrukats.

• **Balanserat kapital:** Kapitalet utgörs i huvudsak av ej förbrukade medel som tillställts organisationen utan restriktioner samt organisationens resultat. Ej förbrukade medel som tillställts organisationen utan restriktioner kan disponeras av styrelsen, att användas i enlighet med organisationens stadgar och för uppfyllande av organisationens syften. Årets resultat, enligt resultaträkningen (före fördelning), utgör skillnaden mellan verksamhetsintäkter, verksamhetskostnader och resultat från finansiell verksamhet.

NOT 2 UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Det finns inga väsentliga poster i föreningens resultat- och balansräkning som baseras på uppskattningar och bedömningar.

NOT 3 INSAMLADE MEDEL

Gåvor som redovisats i resultaträkningen

	2018	2017
Allmänheten	4 369 684	4 017 701
Företag:		
Svenska Postkodlotteriet	10 000 000	10 000 000
Övriga företag	648 833	627 931
Andra organisationer	350 000	388 478
Externa stiftelser	0	25 000
Summa intäkter	15 368 517	15 059 110

Erhållen Probono har inte redovisats i resultaträkningen och avser under 2018 huvudsakligen tjänster inom kommunikation och juridik.

Bidrag som redovisats som intäkt

Statliga finansiärer:		
Sida	51 699 965	52 305 599
Svenska Institutet	1 247 455	810 746
Utrikesdepartementet	1 416 254	1 363 548
Minister of Foreign Affairs, The Netherlands	301 213	1 295 837
Stiftelser och organisationer:		
National Endowment for Democracy	2 892 676	1 143 516
Open Society Foundations	5 899 663	2 651 517
Gerald & Monica Naglers stiftelse	463 958	356 908
Övriga	3 402 187	2 542 282
Företag:		
Svenska Postkodlotteriet	7 938 175	4 783 329
Summa intäkter	75 261 546	67 253 282
<i>Övriga intäkter</i>		
Kostnadsersättningar	489 413	463 783
Summa övriga intäkter	489 413	463 783

Belopp i kronor

NOT 4 LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER
Löner

	2018	2017
Styrelsen	–	–
Executive Director	978 247	1 061 615
Övriga anställda	21 213 293	19 308 781
Sociala kostnader	7 509 494	6 929 894
Pensionskostnader	2 228 667	2 024 491
Totalt löner och ersättningar	31 929 701	29 324 781

Under årets första fem månader har organisationen haft en tillförordnad Executive Director. Ny Executive Director tillträdde i maj. I notens uppgifter ingår ersättning till dessa två personer under de respektive perioder de har innehaft tjänsten. Av pensionskostnaden avser 321 055 kr (211 471 kr) Executive Director.

Ersättningar understigande ett halvt prisbasbelopp har uppgått till 29 600 kr (5 000 kr). Mellan Civil Rights Defenders och Executive Director gäller uppsägningstid om sex månader. Det finns ingen överenskommelse om avgångsvederlag.

Löner och andra ersättningar fördelade per land uppgår till följande:

	2018	2017
Sverige	19 051 697	17 705 634
Utlandet	3 139 843	2 664 762
Totalt	22 191 540	20 370 396

Medeltal anställda Sverige

Män	13	14
Kvinnor	24	21
Totalt	37	35

Medeltal anställda utland

Män	7	5
Kvinnor	10	10
Totalt	17	15

Styrelse, antal

Män	4	3
Kvinnor	4	4
Totalt	8	7

Under året har 24 personer (24 personer) arbetat ideellt för Civil Rights Defenders. Värde av dessa ideella insatser har inte redovisats i resultaträkningen.

NOT 5 LEASING

Civil Rights Defenders leasar främst kontorslokaler i Sverige och i andra delar av världen. Kostnaderna uppgår för året till 3 909 000 kr (3 694 000 kr).

Framtida kontorskostnader förfaller enligt följande:

	2018	2017
Inom 1 år	3 675 000	3 453 000
2–5 år	3 892 000	5 738 000

Avtalet om lokalhyra sträcker sig till 2020 med möjlighet till förlängning.

Belopp i kronor

NOT 6 ÄNDAMÅLSKOSTNADER

	2018	2017
Afrika	2 203 687	1 029 804
Asien	6 491 881	7 215 879
Eurasien	19 419 249	17 829 016
Europa	29 230 185	21 008 148
Latinamerika	4 235 795	5 198 232
Protection of Human Rights Defenders at risk	10 327 112	7 560 030
Sverige	4 931 554	5 089 178
Övrigt	6 031 772	6 969 339
Totalt ändamålskostnader	82 871 235	71 899 626

NOT 7 ADMINISTRATIONSKOSTNADER

	2018	2017
Redovisningskostnader och administration	913 898	631 677
Personalkostnader	3 528 155	3 254 693
Uppsättning nytt Projekthanterings- och ekonomisystem	1 259 000	–
Kontorskostnader	591 717	694 136
Styrelse- och medlemskostnad	157 028	1 785
Totalt administrationskostnader	6 449 798	4 582 291

**NOT 8 ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH RÄNTEKOSTNADER
SAMT LIKNANDE RESULTATPOSTER**

	2018	2017
Ränteintäkter	3 473	18 331
Räntekostnader	-4 271	-2 580
Valutakursdifferens likvida medel	325 364	-654 533
Totalt	324 566	-638 782

NOT 9 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2018-12-31	2017-12-31
Förutbetalda kostnader:		
Hyror	896 431	855 817
Pensioner	–	10 400
Övriga poster	370 405	255 085
Totalt	1 266 836	1 121 302

Belopp i kronor

NOT 10 SKULD FÖR ERHÅLLNA EJ UTNYTTJADE BIDRAG

	2018-12-31	2017-12-31
Skuld ej utnyttjade bidrag Sida	16 411 671	15 447 901
Skuld ej utnyttjade bidrag Svenska Postkodlotteriet	7 515 333	12 658 728
Skuld ej utnyttjade bidrag övriga	3 434 784	7 973 295
Totalt	27 361 788	36 079 924

NOT 11 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna sociala avgifter	1 378 642	1 207 068
Semesterlöneskuld	2 919 411	2 380 891
Löneskatt	989 701	871 352
Övriga poster	1 321 971	1 359 788
Totalt	6 609 725	5 819 098

NOT 12 VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Verksamheten har fortlöpt som tidigare under 2019.

Stockholm den 5 maj 2019

Benedicte Berner
Ordförande

Anna Jonsson Cornell
Styrelseledamot

Elisabeth Tamm
Styrelseledamot

Carin Norberg
Styrelseledamot

Christoffer Lindblad
Styrelseledamot

Fredrik Andersson
Styrelseledamot

Lars Häggström
Styrelseledamot

Christian Åhlund
Styrelseledamot

Anders Pettersson
Executive Director

Vår revisionsberättelse har avgivits 9 maj 2019

Grant Thornton Sweden AB

Lena Johnson
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

**TILL ÅRSMÖTET I CIVIL RIGHTS DEFENDERS,
ORG.NR 802011-1442**

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

UTTALANDEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Civil Rights Defenders för år 2018. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 13–26 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsmötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

ANNAN INFORMATION ÄN ÅRSREDOVISNINGEN

Det är styrelsen och Executive Director som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av Verksamhetsberättelse 2018 (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

STYRELSENS OCH EXECUTIVE DIRECTORS ANSVAR

Det är styrelsen och Executive Director som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en

rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och Executive Director ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och Executive Director för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och Executive Director avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

REVISORNS ANSVAR

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions-sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och Executive Directors uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och Executive Director använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också

en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR SAMT STADGAR

UTTALANDE

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och Executive Directors förvaltning för Civil Rights Defenders för år 2018.

Vi tillstyrker att årsmötet beviljar styrelsens ledamöter och Executive Director ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

GRUND FÖR UTTALANDE

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

STYRELSENS OCH EXECUTIVE DIRECTORS ANSVAR

Det är styrelsen och Executive Director som ansvarar för förvaltningen enligt stadgarna.

REVISORNS ANSVAR

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller Executive Director i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 9 maj 2019

Grant Thornton Sweden AB

Lena Johnson
Auktoriserad revisor

CHEFER/ANSVARIGA VID ÅRSSKIFTET 2018/2019

HUVUDKONTOR STOCKHOLM (SVERIGE)

Anders L. Pettersson, *Executive Director*

Karin Fritz, *Chief Operating Officer*

AVDELNINGAR HUVUDKONTOR

AFRICA DEPARTMENT

Gabrielle Gunneberg, *Programme Director*

ASIA DEPARTMENT

Martin Gemzell, *Programme Director*

COMMUNICATIONS DEPARTMENT

Maria Granefelt, *Director of Communications*

EURASIA DEPARTMENT

Ana Furtuna, *Programme Director*

EUROPE DEPARTMENT

Goran Miletec, *Programme Director*

FINANCE DEPARTMENT

Karin Fritz, *Chief Financial Officer*

FUNDRAISING DEPARTMENT

Anna Magnard, *Development Director*

HUMAN RIGHTS DEFENDERS AT RISK DEPARTMENT

Marcin de Kaminski, *Programme Director*

LATIN AMERICA DEPARTMENT

Erik Jennische, *Programme Director*

LEGAL DEPARTMENT

John Stauffer, *Legal Director och Deputy Executive Director*

FÄLTKONTOR

ASIA

Martin Gemzell, *Programme Director*

BELGRAD (SERBIEN)

Goran Miletec, *Programme Director*

BOGOTÁ (COLOMBIA)

María Pía Alvira, *Programme Officer*

BRYSEL (BELGIEN)

Tommaso Nodari, *Programme Director*

ISTANBUL (TURKIET)

Goran Miletec, *Programme Director*

PRISTINA (KOSOVO)

Sarah Maliqi, *Programme Officer*

SARAJEVO (BOSNIEN-HERCEGOVINA)

Ena Bavic, *Programme Officer*

TIRANA (ALBANIEN)

Vasilika Laci, *Programme Officer*

STYRELSE

Benedicte Berner,

*Statsvetare
(Styrelseordförande)*

Benedicte Berner undervisar i media och demokrati vid Institut d'Etudes Politiques de Paris. Hon har även undervisat i yttrandefrihet vid Harvard University och är

”Associate” vid Davis Center for Russian and Eurasian Studies vid Harvard University. Hon har tidigare arbetat på Internationella Röda Korset och IOM (International Organization for Migration) i Moskva och som chef för internationella frågor vid Europeiska medieinstitutet.

Christoffer Lindblad,

*Grundare och partner
Pelago AB (Ledamot)*

Christoffer Lindblad är grundare och partner på Pelago, en ledande nordisk ledarskapsrådgivare. Christoffer var tidigare Sverigechef och Partner på Alumni, ett

företag inom chefsrekrytering och ledarskapsutveckling. Han har breda nätverk inom nordiskt näringsliv samt gedigen erfarenhet av VD- och styrelserekryteringar till internationella företag och organisationer. Christoffer har en bakgrund som jurist från Lunds universitet och har bland annat arbetat på advokatbyrån Mannheimer Swartling.

Anna Jonsson Cornell,

Professor (Ledamot)

Anna Jonsson Cornell är professor i komparativ konstitutionell rätt och prodekan för Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet. Hon undervisar i konstitutionell rätt, komparativ konstitutionell

rätt och säkerhetsjuridik. Hennes specialisering ligger bland annat inom statsbyggnadsprocesser, rättsstatlighet och rättighetsskydd, samt internationellt polisiärt samarbete och människohandel.

Elisabeth Tamm,

*Jur. kand. och civilekonom
(Ledamot)*

Elisabeth Tamm arbetar på advokatbyrån Translaw. Hon sitter i ett antal styrelser, bland annat som ordförande i Alba Langenskiölds Stiftelse och

stiftelsen för Astrid Lindgrens Barnsjukhus. Hon är även ledamot i H&M Foundation, Familjen Erling Perssons stiftelse, med flera. Elisabeth har en Jur. kand. och civilekonomexamen från Uppsala Universitet.

Carin Norberg,

Styrelseordförande, Center for Economic and Social Rights (Ledamot)

Carin Norberg har en Pol.Mag. examen från Uppsala Universitet. Hon har lång erfarenhet av arbete med Sida där hon var anställd 1971–2002. Hon har även varit

rådgivare vid FN:s Namibiakommissaries kontor i New York och under perioden 2006–2012 var hon direktör för Nordiska Afrikainstitutet. Carin har även varit aktiv medlem i flera styrelser, så som Svenska Institutet i Alexandria och TI Sverige.

Fredrik Andersson,

Entreprenör (Ledamot)

Fredrik Andersson har lång erfarenhet av strategisk kommunikationsrådgivning och entreprenörskap i Sverige och internationellt. Han har även stor erfarenhet av samhällsfrågor,

politik och rättighetsfrågor. Fredrik är delägare och sitter i ledningen för Miltton Group som är ett av Nordens ledande kommunikationsföretag med 250 anställda i Helsingfors, Tallinn, Stockholm, Bryssel och Washington DC. Han är också delägare i Fotografiska Museet samt aktiv inom det ideella scenkonstpriset Medeas styrelse i Sverige. 1998 grundade han PR-byrån Primes Public Affairsgrupp där han arbetade i 14 år.

Lars Häggström,

*Executive in Residence,
IMD Business School (Ledamot)*

Lars Häggström arbetar på IMD Business School i Lausanne, Schweiz, där han jobbar med kunder, föreläser och forskar inom ämnena Ledarskap och

Förändring. Han är också grundare och VD av företaget Enable Performance AB som jobbar med utveckling av organisationer och individer. Lars var tidigare personaldirektör för Stora Enso, ett företag verksamt inom området förnyelsebara material, och innan dess personaldirektör för Nordea. Han har också arbetat inom läkemedelsindustrin i England och USA. Lars har en utbildning inom beteendevetenskap och ekonomi från Uppsala universitet.

Christian Åhlund,

Advokat (Ledamot)

Christian Åhlund är sedan 1983 medlem i Sveriges Advokatsamfund och har sedan dess inriktat sig på internationell humanjuridik, arbetsrätt och brottmål. Christian var drivande

bakom att International Legal Assistance Consortium (ILAC) bildades 2002 och var dess generalsekreterare fram till 2015. Christian har tidigare varit ordförande för Sveriges Advokatsamfunds kommitté för mänskliga rättigheter och europeiska samarbetsorganet Human Rights Committee inom CCBE (Conseil Consultatif des Barreaux Européens). Sedan 2005 är han även Sveriges representant i Europarådets European Commission against Racism and Intolerance (ECRI).

CIVIL RIGHTS DEFENDERS

är en internationell människorättsorganisation som grundades i Sverige 1982. Vi arbetar för och tillsammans med tusentals människorättsförsvarare som kämpar för att demokrati ska gälla och de mänskliga rättigheterna respekteras världen över. Vår uppgift är att se till att de kan arbeta säkrare, smartare och snabbare. Vi håller även makthavare i Sverige ansvariga när de kränker mänskliga rättigheter på hemmaplan. Med ditt stöd kan vi uträtta mer.

GE DITT STÖD

Swisha valfritt belopp till 900 12 98 eller gå in på www.crd.org för att bli månadsgivare. Du kan också sätta in en gåva på Bg. 900-1298 eller PG 900129-8.

FÖRETAG

Delar ni våra värderingar och vill utveckla er affär i positiv riktning med respekt för mänskliga rättigheter? Kontakta oss för att diskutera hur vi kan lägga upp ett samarbete.

HAR DU FRÅGOR OM GIVANDE?

Kontakta Civil Rights Defenders insamlingsavdelning via mail: givarservice@crd.org eller telefon: 08 545 277 30.

KONTAKTA OSS

HUVUDKONTOR, STOCKHOLM

Sergels torg 12, våning 12
111 57 Stockholm, Sweden
Telefon: +46 8 545 277 30
E-post: info@crd.org
www.crd.org

FÄLTKONTOR

ASIEN

E-post: asia@crd.org

BELGRAD

Kralja Milana 10/5
11 000 Belgrade, Serbia
Telefon: +381 11 2686 894
Fax: +381 11 268 1455
E-post: belgrade@crd.org

BOGOTÁ

Civil Rights Defenders
Wework Usaquén
Cra. 7 # 116-50
Usaquén, Bogotá, Colombia
E-post: bogota@crd.org

BRYSSEL

Rue de la Pépinière 10A
1000 Bruxelles, Belgium
E-post: brussels@crd.org

ISTANBUL

E-post: Istanbul@crd.org

PRISTINA

Gazmend Zajmi no 21
10 000 Pristina, Kosovo
Telefon: +386 49 505 050
E-post: pristina@crd.org

SARAJEVO

Kalmija Baruha 1, (502)
71 000 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
Telefon: +387 33 558 515
E-post: sarajevo.office@crd.org

TIRANA

Rruga Pjetër Bogdani
Pallati Teuta nr. 12 Kati 6
Ap 26
Tirana, Albania
Telefon: +355 68 40 41 869
E-post: tirana.albania@crd.org

FÖLJ OSS I SOCIALA MEDIER

FACEBOOK

Civil Rights Defenders

TWITTER

[@crdefenders](https://twitter.com/crdefenders)

INSTAGRAM

[@crdefenders](https://www.instagram.com/crdefenders)